

Quicksan Financiering
schoolbegeleiding
Definitief rapport

Quicksan Financiering schoolbegeleiding

Definitief rapport

Opdrachtgever: EDventure

Utrecht, september 2011

© Oberon
Postbus 1423
3500 BK Utrecht
tel. 030-2306090
fax 030-2306080
e-mailadres: info@oberon.eu

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	5
2	Opzet van de quickscan	6
2.1	Vragenlijsten	6
2.2	Respons	6
2.3	Methodologische bewerking	7
3	Besteding van het gemeentelijk budget voor onderwijsbegeleiding	8
3.1	Omvang en ontwikkeling van de eigen bijdrage voor onderwijs	8
3.2	Omvang en ontwikkeling budget van gemeenten voor schoolbegeleiding	9
3.3	Verdeling van het gemeentelijk budget voor onderwijs	10
3.4	Welke dienstverlening kopen gemeenten in bij onderwijsadviesbureaus?	11
3.5	Hoe zien gemeenten het functioneren van brede onderwijsadviesbureaus	12
3.6	Meerjarige contracten met onderwijsadviesbureaus	13
4	Besteding van middelen voor onderwijsbegeleiding door scholen en besturen	14
4.1	Budget voor onderwijsbegeleiding	14
4.2	Gemeentelijke middelen voor schoolbegeleiding	15
4.3	Hoe wordt het budget voor schoolbegeleiding ingezet	16
4.4	Vrijheid scholen bij inzet middelen voor onderwijsbegeleiding	17
4.5	Welke dienstverlening zetten schoolbesturen in?	18
4.6	Redenen van schoolbesturen om brede OAB's niet in te schakelen	20
4.7	Waardering voor brede onderwijsadviesbureaus	21
4.8	Meerjarige contracten van besturen met onderwijsadviesbureaus	22
5	Conclusies	23
Bijlage	Vragenlijsten	25

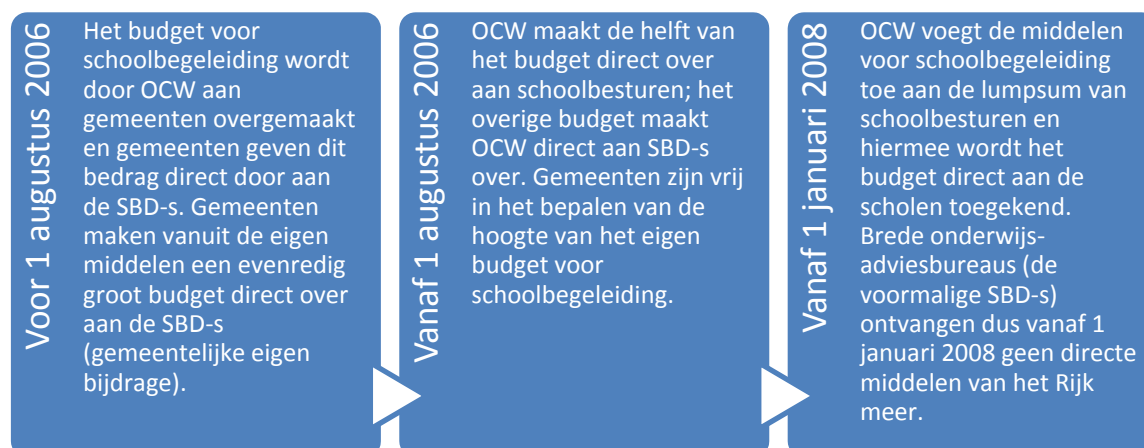
1 Inleiding

Aanleiding en doel onderzoek

Op 5 oktober 2011 vindt het Algemeen Overleg Onderwijsbegeleiding plaats waar o.a. de evaluatie vraagfinanciering schoolbegeleiding op de agenda staat. De meest actuele cijfers over dit onderwerp stammen van een onderzoek van het ITS uit 2009 over de periode 2006-2008. Omdat deze gegevens enigszins verouderd zijn, heeft EDventure deze zomer aan Oberon de opdracht gegeven om een actualisering van het landelijke beeld te maken door middel van een quickscan onder gemeenten, schoolbesturen en scholen. Het doel van deze quickscan is om een actueel beeld te geven van de ontwikkelingen rond de financiering van schoolbegeleiding vijf jaar na de invoering van vraagfinanciering.

Achtergrond bij het onderzoek: invoering vraagfinanciering en uitkomsten rapport ITS

In 2006 is stapsgewijs de vraagfinanciering ingevoerd van de schoolbegeleiding in het primair onderwijs. Met het afbouwen van de aanbodgestuurde vorm van bekostiging en het introduceren van vraagsturing krijgen scholen en gemeenten meer vrijheid en invloed op de wijze waarop zij schoolbegeleiding willen inzetten. Scholen en schoolbesturen kunnen zelf bepalen welke soort begeleiding zij willen inkopen en of zij dit bij de brede onderwijsadviesbureaus (de voormalige schoolbegeleidingsdiensten) willen doen, of bij andere instellingen. De invoering van vraagsturing in de bekostiging van schoolbegeleiding is vastgelegd in een wetwijziging van de Wet op het Primair Onderwijs (juli 2006) en is via de volgende fases verlopen:



In 2009 heeft het ITS onderzoek gedaan naar de gevolgen van de invoering van vraagfinanciering in de schoolbegeleiding. Uit dit onderzoek komt naar voren dat het onderwijsveld overwegend positief is over de invoering van deze wijze van financiering. Volgens scholen en schoolbesturen doet vraagsturing recht aan de autonomie van de onderwijsinstellingen. Ook waarderen scholen het feit dat zij kunnen kiezen uit meer aanbieders en zijn zij van mening dat door vraagsturing een kwalitatief hoogwaardiger aanbod aan schoolbegeleiding ontstaat. Uit het onderzoek blijkt ook dat scholen en schoolbesturen vaker kiezen voor andere aanbieders, vooral op het gebied van onderwijsinhoud en -ontwikkeling.

Het ITS concludeerde dat sinds de invoering van vraagfinanciering meer dan de helft van de gemeenten de eigen bijdrage aan schoolbegeleiding heeft verlaagd. Hierdoor neemt het totale budget dat gemeenten ter beschikking stellen aan schoolbegeleiding af. Een andere ontwikkeling die in 2009

werd gesignaleerd is dat gemeenten een steeds groter deel van het budget voor schoolbegeleiding direct aan de schoolbesturen overmaken.

In het onderzoek van 2009 werd geconcludeerd dat de invoering van vraagsturing duidelijke financiële gevolgen heeft voor de brede onderwijsbegeleidingsdiensten. De totale uitgaven aan schoolbegeleiding zijn sinds de introductie van vraagfinanciering afgenomen. Dit wordt deels veroorzaakt doordat scholen niet langer alle middelen voor schoolbegeleiding die zij vanuit het Rijk ontvangen daadwerkelijk inzetten voor schoolbegeleiding. Maar ook de afname van de eigen bijdragen van gemeenten voor schoolbegeleiding heeft hierbij een rol gespeeld. Deze ontwikkelingen, samen met het feit dat scholen en gemeenten meer middelen inzetten bij andere aanbieders, maakt dat de financiële positie van brede onderwijsadviesbureaus (OAB's) gemiddeld genomen verslechterd was in 2009 sinds de invoering van vraagfinanciering.

1.1 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 behandelt de opzet van de quickscan. Er wordt ingegaan op de vragenlijsten, de respons en de methodologische bewerking. In hoofdstuk 3 gaan we in op de financiële inzet van gemeenten voor onderwijs in de breedste zin en specifiek voor schoolbegeleiding. Hoofdstuk 4 beschrijft de financiële inzet door schoolbesturen en scholen. We sluiten af met hoofdstuk 5, waar de conclusies staan vermeld.

2 Opzet van de quickscan

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven, is het doel van deze quickscan om een actueel beeld te geven van de ontwikkelingen rond de financiering van schoolbegeleiding vijf jaar na de invoering van vraagfinanciering. Waar mogelijk worden de uitkomsten van deze quickscan afgezet tegen de uitkomsten van het onderzoek uit 2009. Op deze manier kan worden nagegaan of ontwikkelingen die in 2009 zijn gesignaleerd zich verder hebben doorgezet, er sprake is van een stagnatie of dat er zich juist een kentering heeft voorgedaan.

2.1 Vragenlijsten

In de quickscan zijn drie onderzoeksgroepen onderscheiden:

- gemeenten;
- schoolbesturen;
- individuele scholen.

De keuze om zowel schoolbesturen als scholen te bevragen komt voort uit een korte inventarisatie die we hielden onder enkele grotere schoolbesturen. Hieruit kwam een wisselend beeld wie de zeggenschap heeft om te beslissen wat er met de middelen voor schoolbegeleiding gebeurt. Er is daarom besloten beide groepen te bevragen om een goed totaalbeeld te krijgen.

De drie onderzoeksgroepen zijn benaderd met drie afzonderlijke vragenlijsten. Om een vergelijking te kunnen maken met de uitkomsten van het ITS onderzoek komen de meeste vragen en onderwerpen overeen met de onderzoeksvragen uit 2009. Op onderdelen zijn vragen aangepast, op grond van recente ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht. Onderwerpen die in de vragenlijsten aan bod komen zijn:

- beschikbare budgetten bij gemeenten, scholen en schoolbesturen voor onderwijs(begeleiding);
- de ontwikkeling van deze budgetten in de periode 2009-2011 en toekomstige ontwikkelingen;
- welk type dienstverlening gemeenten, scholen en schoolbesturen inzetten m.b.t. onderwijsbegeleiding en bij welke organisaties deze dienstverlening wordt ingekocht;
- waarom gemeenten, schoolbesturen en scholen besluiten dienstverlening niet (langer) bij brede onderwijsadviesbureaus in te kopen en hoe deze instellingen de dienstverlening waarderen die onderwijsadviesbureaus bieden.

De vragenlijsten voor gemeenten, scholen en schoolbesturen die zijn gebruikt voor deze quickscan zijn opgenomen in de bijlage.

2.2 Respons

Het streven was om in ieder geval alle G4 gemeenten te bereiken en minimaal 50% van de G32 gemeenten. Dit omdat de budgetten voor schoolbegeleiding van deze gemeenten groot zijn in vergelijking tot het gemeentelijk gemiddelde. Ook hebben de grotere gemeenten over het algemeen meer beleid opgesteld rond onderwijsbegeleiding.

Het uitzetten van de enquête onder gemeenten en schoolbesturen is volgens het principe van 'multi-channelling' gebeurd, dat wil zeggen dat de enquête tegelijkertijd via internet en telefoon is uitgezet. Het veldwerk heeft in de periode tussen 26 augustus en 16 september 2011 plaatsgevonden. Respondenten hebben de enquête digitaal ingevuld, of zijn gebeld. Zo was het mogelijk om aan te sturen op een specifieke verdeling tussen G4, G32 en overige gemeenten en tussen grote en kleinere

schoolbesturen. Zoals uit tabel 1 blijkt zijn de beoogde responspercentages voor alle drie de groepen ruimschoots behaald. Hiermee geven uitkomsten van deze quickscan een representatief beeld.

Tabel 1: responsgegevens

Responsgroep	Totaal	Benodigde respons	Gerealiseerde respons
Gemeenten G4	4	4 (100%)	4 (100%)
Gemeenten G32	32	16 (50%)	19 (59%)
Overige gemeenten	382	96 ¹ (25%)	177 (46%)
Schoolbesturen po	Circa 500-700	100	132
Individuele po scholen	Circa 8.000	100	102

2.3 Methodologische bewerking

We hebben er in dit onderzoek op ingezet om een groot aantal grotere (G4 en G32) gemeenten te bereiken. Dit heeft als gevolg dat grotere gemeenten binnen de steekproef oververtegenwoordigd zijn. Om hiervoor te corrigeren zijn wegingsfactoren toegekend aan de antwoorden van alle gemeenten. De antwoorden van overige gemeenten tellen zwaarder mee. Dit zorgt ervoor dat de uitspraken die we doen over de resultaten van de quickscan, gelden voor de hele populatie.

Tabel 2: respons gemeenten

	Totale populatie	Aandeel respons in enquête	Weegfactor
G4	1%	2%	0,4800
G32	8%	10%	0,8063
Overige gemeenten	91%	89%	1,0327

Ditzelfde is gebeurd voor schoolbesturen. Uit analyse van de responsgegevens blijkt dat relatief veel grotere schoolbesturen (16 scholen of meer) hebben deelgenomen aan het onderzoek. Kleine schoolbesturen zijn ondervertegenwoordigd. Ook hier hebben we de antwoorden van de responsgroepen gewogen, zodat uitkomsten van de quickscan generaliseerbaar zijn.

Tabel 3: respons schoolbesturen

	Totale populatie	Aandeel respons in enquête	Weegfactor
Kleine schoolbesturen (2 t/m 5 scholen)	29%	21%	1,3857
Middelgrote schoolbesturen (6 t/m 15 scholen)	49%	52%	0,9416
Grote schoolbesturen (meer dan 16 scholen)	21%	27%	0,8066

¹ Bij een grotere respondentengroep is een kleinere respons toch voldoende om representatieve uitspraken te kunnen doen. Bijvoorbeeld bij 96 respondenten van kleinere gemeenten is de foutmarge 8,5%. Op een gevonden percentage van 50% uit de enquête is voor 95% zeker dat het voor de hele groep uit zo komen tussen de 41,5% en 58,5%.

3 Besteding van het gemeentelijk budget voor onderwijsbegeleiding

Met de invoering van vraagfinanciering is de gemeentelijke eigen bijdrage voor onderwijs niet langer gekoppeld aan de overheidsbijdrage. Gemeenten zijn vrij in het bepalen van de hoogte van de eigen bijdrage aan onderwijs en schoolbegeleiding en in hun keuze aan wie en op welke manier zij deze bijdrage willen verstrekken.

In dit hoofdstuk bespreken we de uitkomsten van de quickscan voor de gemeenten. We hebben de gegevens van de grotere gemeenten (G32, G4) ook afzonderlijk geanalyseerd. Daar waar we een grote afwijking constateren tussen de uitkomsten voor de grotere gemeenten en het algemene beeld, rapporteren we hierover. Onderwerpen die in dit hoofdstuk aan de orde komen, zijn onder meer: welke budgetten stellen gemeenten ter beschikking ten behoeve van onderwijs(begeleiding), welke producten worden hiervoor ingekocht en bij welke instellingen?

3.1 Omvang en ontwikkeling van de eigen bijdrage voor onderwijs

Het overgrote deel van de gemeenten heeft een eigen budget voor onderwijs (93%). Dit is het budget dat gemeenten op de begroting hebben staan voor onderwijs, minus alle bedragen die gemeenten van het Rijk krijgen voor onderwijszaken (zoals onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, onderwijsachterstanden etc.). Ruim 1 op de 3 gemeenten geeft aan dat dit eigen budget de afgelopen drie jaar is gedaald. Volgens bijna de helft van de gemeenten is dit budget vanaf 2009 gelijk gebleven en bij 1 op de 8 gemeenten is dit budget gestegen.

Tabel 4 Ontwikkeling van eigen budget voor onderwijs in de periode 2009-2011 (n=187)

	Percentage
eigen budget voor onderwijs gestegen	13%
eigen budget voor onderwijs gelijk gebleven	47%
eigen budget voor onderwijs gedaald	37%
weet niet	3%

Gemeenten die hebben aangegeven dat het budget voor onderwijs in 2009-2011 is gedaald of gestegen, is gevraagd in welke mate dit is gebeurd. Tweederde van de gemeenten zegt dat dit budget in aanzienlijke (10-25%) tot forse (meer dan 25%) mate is gedaald. Slechts 1 op de 3 gemeenten geeft aan dat deze daling beperkt is gebleven (minder dan 10%).

Tabel 5 In welke mate is het budget voor onderwijs in de periode 2009-2011 gestegen of gedaald? (n=94)

	Budget voor onderwijs gestegen (n=25)	Budget voor onderwijs gedaald (n=69)
beperkt (minder dan 10%)	44%	33%
aanzienlijk (10-25%)	40%	44%
fors (> 25%)	16%	21%
weet niet	-	1%

Als we gemeenten vragen om een inschatting te maken van de ontwikkelingen van het budget voor onderwijs op basis van de begroting 2012, blijkt dat bijna 4 op de 5 gemeenten verwachten dat gekort zal worden op dit budget. Dus ondanks dat het grootste deel van de gemeenten aangeeft dat het eigen budget voor onderwijs in de periode 2009-2011 gelijk is gebleven, verwachten zij wel een afname van dit budget voor 2012. De geplande bezuinigingen zijn vaak aanzienlijk tot fors. Bij in totaal 58% van alle gemeenten² die gaan bezuinigen, bedraagt deze bezuiniging minimaal 10%. Slechts 1 op de 5 gemeenten verwacht dat in de komende begroting voor 2012 niet bezuinigd zal worden op het eigen budget voor onderwijs.

Tabel 6 Verwachting bezuinigingen op eigen budget onderwijs in begroting 2012 (n=187)

	Percentage
nee	18%
beperkte bezuiniging (max. 10%)	32%
aanzienlijke bezuiniging (10% tot 25%)	26%
forse bezuiniging (25% tot 99%)	13%
eigen budget wordt afgeschaft (100% bezuiniging)	5%
weet niet	5%

3.2 Omvang en ontwikkeling budget van gemeenten voor schoolbegeleiding

Naast vragen over het eigen gemeentelijk budget voor onderwijs is gemeenten ook gevraagd naar de middelen die zij specifiek voor onderwijsbegeleiding beschikbaar stellen. In veel gemeenten is er binnen de begroting onderwijs een specifiek budget voor schoolbegeleiding. Dit was vaak de verplichte eigen bijdrage voor schoolbegeleidingsdiensten voor 2006.

Uit het ITS rapport bleek dat in 2008 iets meer dan de helft van de gemeenten (51%) de eigen bijdrage aan schoolbegeleiding had verlaagd sinds de invoering van vraagfinanciering in 2006. Als we daar de uitkomsten van deze quickscan tegen afzetten, blijkt dat sinds die tijd (dus in de periode 2009-2011) bijna 1 op de 3 gemeenten deze eigen bijdrage verder naar beneden heeft gebracht. Ruim de helft van de gemeente geeft aan dat het eigen budget voor schoolbegeleiding tussen 2009 en 2011 gelijk is gebleven. Echter aangezien uit de vorige paragraaf is gebleken dat een overgroot deel van de gemeenten verwacht dat er vanaf 2012 bezuinigd zal worden op het totale onderwijsbudget, ligt het in de lijn der verwachtingen dat ook het budget voor onderwijsbegeleiding hiermee te maken zal krijgen.

² De 58% is afgeleid van tabel 6. Van de in totaal 76% gemeenten die zeggen te bezuinigen, zegt 44% dat dit meer dan 10% is. 44% van 76% is in totaal 58%.

Tabel 7 Ontwikkeling eigen budget voor schoolbegeleiding (n=187)

	Trend 2006-2008 (ITS rapport)	Trend 2009-2011 (Oberon rapport)
geen eigen budget	6%	6%
budget is gestegen	36%	6%
budget is gelijk gebleven	7%	55%
budget is gedaald	51%	31%
weet niet	0%	2%

Gemeenten die in de periode 2009-2011 hebben bezuinigd op het budget voor schoolbegeleiding (n=58) hebben dit ook fors gedaan. Zo is bij 28% van de gemeenten meer dan een kwart van het budget verdwenen en bijna 1 op de 4 gemeenten heeft het budget zelfs helemaal afgeschaft. Gemeenten die aangeven dat het budget voor schoolbegeleiding in de periode 2009-2011 is toegenomen (n=10), geven allemaal aan dat dit deze toename beperkt is gebleven (maximaal 10%).

3.3 Verdeling van het gemeentelijk budget voor onderwijs

Als we kijken naar het totale gemeentelijk budget voor onderwijs, waar het budget voor schoolbegeleiding onderdeel van uitmaakt, zien we dat de meeste gemeenten een deel van dit budget direct overmaken aan scholen en schoolbesturen. Bijna de helft van de gemeenten besteedt ook een deel van het budget bij de brede onderwijsadviesbureaus (de voormalige schoolbegeleidingsdiensten). Daarnaast besteden 1 op de 5 gemeenten ook een deel van het eigen budget voor onderwijs aan samenwerkingsverbanden in de zorg en de centra voor jeugd en gezin.

Tabel 8 Aan welke type organisaties wordt het eigen budget voor onderwijs besteed?
Meerdere antwoorden mogelijk (n=187)

	Percentage
scholen/schoolbesturen	76%
de 'brede' onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)	49%
samenwerkingsverbanden zorg	22%
CJG	19%
andere organisaties zoals LPC's, lerarenopleidingen	7%

Als we vervolgens kijken naar de verdeling van het totale eigen budget voor onderwijs over deze organisaties zien we dat het grootste deel van het gemeentelijk budget aan schoolbesturen wordt uitgegeven. Bijna een derde van dit het onderwijsbudget wordt aan de brede onderwijsadviesbureaus verstrekt. Gemiddeld genomen besteden gemeenten 10% van het budget aan samenwerkingsverbanden in de zorg en 14% aan de centra voor jeugd en gezin.

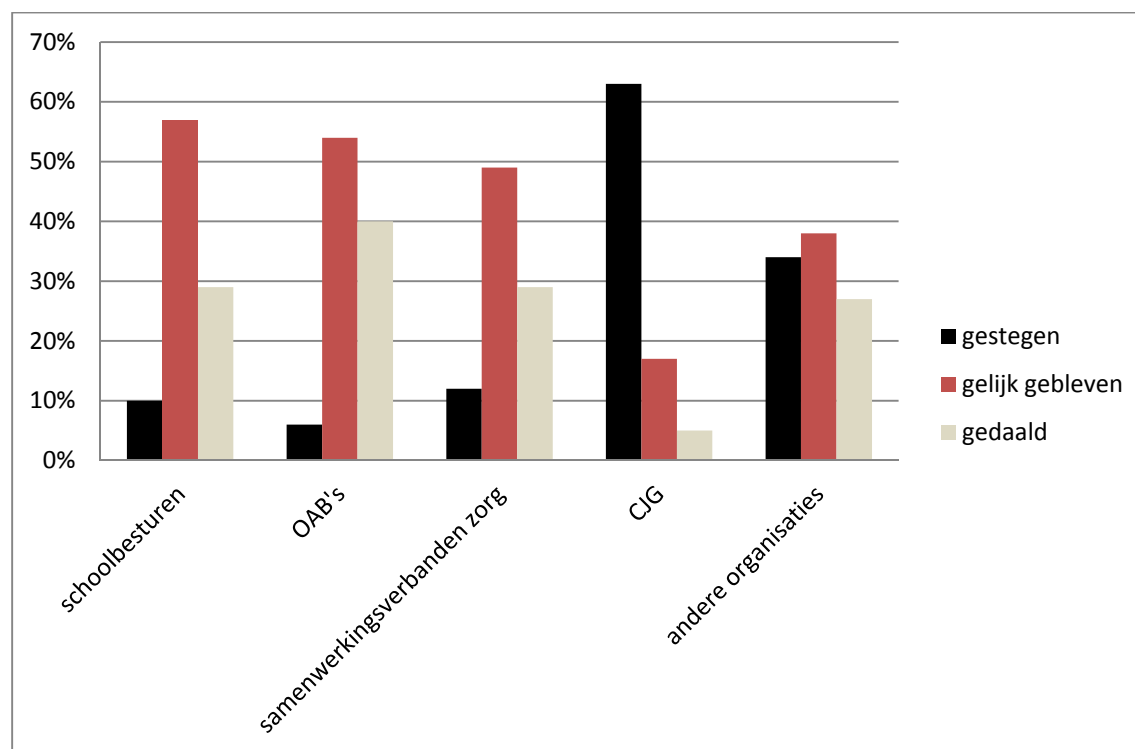
Tabel 9 Wat is de verdeling van het onderwijsbudget over de verschillende type organisaties? (n=187)

	Percentage van het onderwijsbudget
scholen/schoolbesturen	42%
de 'brede' onderwijsadviesbureaus	31%
samenwerkingsverbanden zorg	10%
CJG	14%
andere organisaties	3%

Gemeenten zetten in 2011 een derde van het totale budget voor onderwijs in bij brede onderwijsadviesbureaus. Wel geeft 40% van de gemeenten aan dat het budget voor

onderwijsadviesbureaus in 2011 is gedaald ten opzichte van 2009. Ook meldt 1 op de 3 gemeenten een afname van het budget voor scholen en schoolbesturen. Daarentegen geeft 63% van de gemeenten aan dat het budget voor centra voor jeugd en gezin is toegenomen en 1 op de 3 gemeenten besteedt meer middelen bij 'andere organisaties', zoals landelijke pedagogische centra (LPC) en lerarenopleidingen. Al met al lijkt in de periode 2009-2011 een gedeeltelijke herverdeling van gemeentelijke budgetten te hebben plaatsgevonden.

Figuur 1 Besteding gemeentelijk budget aan organisaties 2009-2011 (n=187)



Overigens blijkt bij de grotere gemeenten (G36) deze ontwikkeling zich in mindere mate voor te doen. Zo geeft het grootste deel (43%) van deze gemeenten te kennen dat het budget voor het CJG gelijk is gebleven en zegt 1 op de 3 gemeenten zelfs dat het budget voor CJG is afgenomen (dit percentage ligt voor de totale populatie op 5%). Een waarschijnlijke verklaring voor dit verschil is dat grotere gemeenten al langere tijd bezig zijn met het oprichten van een CJG. In veel grotere gemeenten zullen CJG's al functioneren en wordt om die reden de bijdrage aan deze instellingen bevroren of verminderd.

3.4 Welke dienstverlening kopen gemeenten in bij onderwijsadviesbureaus?

De meeste gemeenten besteden middelen bij onderwijsadviesbureaus aan begeleiding van zorgleerlingen (individuele leerlingenzorg, diagnostiek, onderzoeken en begeleiding bij gedrag). Ongeveer de helft van de gemeenten zet budget in ten behoeve van het bestrijden van onderwijsachterstanden (VVE, taal en schakelklassen) en voor onderwijsinhoud en -ontwikkeling.

Ook het ITS heeft over 2008 onderzocht welke type dienstverlening gemeenten inkopen bij onderwijsadviesbureaus. In dit onderzoek werden minder soorten dienstverlening onderscheiden.

Daarom zijn de gegevens over 2008 en 2011 niet 1-op-1 te vergelijken. Wel lijkt het algemene beeld in 2008 en 2011 overeen te komen, namelijk dat gemeenten vooral dienstverlening inkopen met betrekking tot individuele leerlingenzorg.

Tabel 10 Voor welk type dienstverlening stellen gemeenten middelen ter beschikking aan brede onderwijsadviesbureaus? (n=187)

	2011	2008
zorgleerlingen (individuele leerlingenzorg, begeleiding bij gedrag)	86%	74%
bestrijden onderwijsachterstanden (schakelklas, voor- en vroegschoolse educatie, taalproject)	52%	---
onderwijsinhoud en onderwijsontwikkeling	48%	57%
bestuur/management ondersteuning	25%	29%
nascholing	16%	---
anders	5%	17%

Uit deze quickscan blijkt verder dat in vergelijking met drie jaar geleden 4 op de 10 gemeenten strengere voorwaarden stellen bij het beschikbaar stellen van middelen aan onderwijsadviesbureaus, zoals meer gerichte inzet van middelen en prestatieafspraken. Bij de grotere (G36) gemeenten ligt dit percentage zelfs op 68%.

3.5 Hoe zien gemeenten het functioneren van brede onderwijsadviesbureaus

De meeste gemeenten (65%) hechten (zeer veel) belang aan brede onderwijsadviesbureaus, terwijl een kwart van de gemeenten neutraal staat ten opzichte van de onderwijsadviesbureaus (OAB's). Slechts een klein percentage (5%) is van mening dat deze instellingen (zeer) onbelangrijk zijn en geen toegevoegde waarde leveren.

De helft van de gemeenten heeft geen zicht op een eventuele kwaliteitsverandering bij deze instellingen als gevolg van de invoering van vraagfinanciering. Bijna een derde van de gemeenten (28%) signaleert wel een kwaliteitsverbetering, terwijl 22% van de gemeenten geen verandering in kwaliteit heeft opgemerkt. Slechts weinig gemeenten maken melding van een kwaliteitsverslechtering. De grotere (G4/ G32) gemeenten blijken overigens beter zicht te hebben op de kwaliteitsverandering bij brede OAB's. Slechts 1 op de 4 grotere gemeenten weet niet of de kwaliteit van brede OAB's is veranderd na invoering van de vraagfinanciering. Van deze grotere gemeenten is 40% van mening dat er sprake is geweest van een verbetering van de kwaliteit van onderwijsadviesbureaus sinds 2006.

Tabel 11 Zien gemeenten na invoering van de vraagfinanciering een kwaliteitsverandering bij brede onderwijsadviesbureaus? (n=187)

	G4/ G32	Overige gemeenten	Totale populatie
geen kwaliteitsverandering	29%	21%	22%
kwaliteitsverbetering	40%	27%	28%
kwaliteitsverslechtering	5%	2%	2%
weet niet	26%	50%	48%

3.6 Meerjarige contracten met onderwijsadviesbureaus

Het percentage gemeenten dat aangeeft een langlopend contract te hebben met een onderwijsadviesbureau in 2011 is licht toegenomen. In 2008 was dit 30% van de gemeenten en in 2011 ligt dit percentage op 36%. Echter de helft van de gemeenten geeft aan dit contract niet te zullen verlengen. 1 op de 3 gemeenten zegt het contract wel te zullen verlengen, maar in gewijzigde vorm. Slechts een kleine minderheid van de gemeenten in voornemens het contract in ongewijzigde vorm te zullen verlengen. Het ligt in de rede dat de voorgenomen bezuinigingen op de onderwijsbudgetten een verklaring is voor feit dat veel gemeenten van plan zijn geen meerjarige contracten meer af te sluiten.

Tabel 12 Heeft de gemeente de intentie om het langlopende contract te verlengen en, zo ja, onder welke voorwaarde? (n=31)

	Percentage
ja, in ongewijzigde vorm	7%
ja, in gewijzigde vorm	32%
nee	49%
weet niet	12%

4 Besteding van middelen voor onderwijsbegeleiding door scholen en besturen

Met de invoering van vraagfinanciering krijgen schoolbesturen direct beschikking over het Rijksbudget voor schoolbegeleiding. Besturen kunnen deze middelen naar eigen inzicht besteden aan schoolbegeleiding of verdelen over onderliggende scholen. Deze individuele scholen zijn de instellingen die vaak het meest rechtstreeks te maken hebben met onderwijsadviesbureaus. Daarbij hebben veel scholen een zekere mate van vrijheid om middelen voor schoolbegeleiding naar eigen inzicht in te zetten. Het is daarom belangrijk om schoolbesturen en individuele scholen afzonderlijk te bevragen over de inzet van budgetten voor schoolbegeleiding en hun ervaringen met brede onderwijsadviesbureaus.

Welke middelen zetten scholen en besturen in voor schoolbegeleiding? Welke diensten worden ingekocht en bij welke instellingen? Waarom besluiten scholen en besturen bepaalde diensten niet (langer) bij brede onderwijsadviesbureaus in te kopen? En zijn individuele scholen die onder het schoolbestuur resulteren vrij om middelen voor schoolbegeleiding naar eigen inzicht in te zetten? Onder meer deze vragen staan centraal in het volgende hoofdstuk.

4.1 Budget voor onderwijsbegeleiding

De helft van de schoolbesturen geeft aan dat het budget dat zij inzetten voor schoolbegeleiding hoger is dan de Rijksbijdrage die zij ontvangen via de lumpsum. Dit percentage ligt beduidend hoger dan het percentage dat uit het ITS onderzoek naar voren kwam; in 2008 gaf namelijk 39% van de schoolbesturen te kennen meer te besteden aan onderwijsbegeleiding dan de Rijksbijdrage. Daarbij zegt in 2011 slechts 1 op de 10 van de schoolbesturen minder geld uit te geven aan schoolbegeleiding dan de Rijksbijdrage. In 2008 was dit nog 1 op de 4 schoolbesturen.

Tabel 13 Komt het budget dat de scholen onder uw bestuur inzetten voor schoolbegeleiding ongeveer overeen met de Rijksbijdrage via de lumpsum of wijkt dit af? (n=132)

	2011	2008
hoger dan de Rijksbijdrage	50%	39%
komt overeen	39%	5%
lager dan de Rijksbijdrage	10%	24%
weet niet	1%	32%
Totaal	100%	100%

Als we vervolgens kijken naar de mate waarin besturen meer middelen inzetten dan de Rijksbijdrage, geeft meer dan de helft van de scholen te kennen dat de bijdrage van het schoolbestuur aanzienlijk hoger ligt (10-25%). Een derde van de besturen geeft zelfs aan dat het budget voor schoolbegeleiding fors hoger ligt dan de Rijksbijdrage (meer dan 25%).

Schoolbesturen die minder middelen besteden aan onderwijsbegeleiding dan de Rijksbijdrage, zeggen doorgaans dat hun totale budget aanzienlijk of fors lager is dan de Rijksbijdrage.

Uit deze uitkomsten kan worden afgeleid dat het grootste deel van de schoolbesturen aangeeft meer geld te besteden aan onderwijsbegeleiding dan op grond van de Rijksbijdrage zou mogen worden verwacht.

Tabel 14 Kan het schoolbestuur grofweg aangeven in welke mate meer/minder wordt inzet dan de Rijksbijdrage (n=79)

	hoger dan de Rijksbijdrage (n=66)	lager dan de Rijksbijdrage (n=13)
beperkt (minder dan 10%)	12%	14%
aanzienlijk (10-25%)	52%	43%
fors (meer dan 25%)	35%	36%
weet niet	-	7%

Individuele scholen hebben over het algemeen een goed beeld welk bedrag het bestuur ontvangt van de overheid per leerling en dus ook wat een reëel budget is voor onderwijsbegeleiding voor de school. Bijna de helft van de scholen geeft aan exact te weten hoe hoog dit budget is en 1/3 van de scholen kan grofweg een inschatting maken van dit budget. Toch heeft een vierde van de scholen geen beeld van de hoogte van het budget voor onderwijsbegeleiding.

4.2 Gemeentelijke middelen voor schoolbegeleiding

We hebben ook schoolbesturen gevraagd of zij van de gemeente middelen ontvangen voor onderwijsbegeleiding en hoe dit budget zich de afgelopen drie jaar heeft ontwikkeld. Evenals in het onderzoek in 2008 geeft 20% van de besturen aan geen gemeentelijke middelen te ontvangen. Dit percentage is sinds 2008 dus constant gebleven. Van de besturen die wel gemeentelijke middelen ontvangen krijgt ongeveer een kwart deze middelen als een vrij te besteden bedrag. Ongeveer 40% van de besturen krijgt deze middelen als een te besteden bedrag bij een breed onderwijsadviesbureau, al dan niet in de vorm van een aantal te besteden uren.

Tweederde van de schoolbesturen geeft aan dat het budget voor schoolbegeleiding dat zij van gemeenten ontvangen de afgelopen drie jaar is afgenomen. De overige schoolbesturen merken op dat dit gemeentelijke budget in deze periode gelijk is gebleven.

Tabel 15 Ontvangt het schoolbestuur middelen voor schoolbegeleiding van de gemeente? (n=132)

	2011	2008
nee	20%	21%
Ja, waarvan:		
in de vorm van een vrij te besteden bedrag	31%	33%
in de vorm van een te besteden bedrag aan een breed onderwijsadviesbureau	35%	59%
in de vorm van een aantal te besteden uren bij een breed onderwijsadviesbureau	14%	19%
in de vorm deelname aan een project dat gefinancierd is door de gemeente(n)	24%	30%
in een andere vorm	21%	7%

Als we de uitkomsten uit 2011 afzetten tegen de antwoorden die besturen in 2008 gaven, valt vooral op dat het percentage schoolbesturen dat zegt een budget te krijgen dat zij vrij kunnen besteden bij een onderwijsadviesbureau is afgenomen: dit percentage is gehalveerd. Schoolbesturen die het budget in een andere vorm krijgen, geven vooral aan dat het budget van de gemeente moet worden ingezet op een specifiek onderwerp (bv kindgerichte begeleiding, LEA thema's, taalondersteuning of voor een stelselwijziging) of voor een specifiek doel (voor het uitvoeren van onderzoeken of het aanstellen van een orthopedagoog).

4.3 Hoe wordt het budget voor schoolbegeleiding ingezet

Het grootste deel van de scholen en schoolbesturen zet middelen voor onderwijsbegeleiding intern en extern in. Slechts 1 op de 3 besturen en 1 op de 4 scholen zet deze middelen volledig extern in.

Van de scholen en besturen die middelen (ook) extern inzetten, doet het overgrote deel dit in ieder geval ook bij brede onderwijsadviesbureaus. Slechts 5% van de besturen en 10% van de scholen geeft aan geen budget in te zetten bij deze organisaties. Daarnaast geven veel scholen en besturen aan dat zij budget inzetten bij samenwerkingsverbanden in de zorg en andere onderwijskundige instellingen.

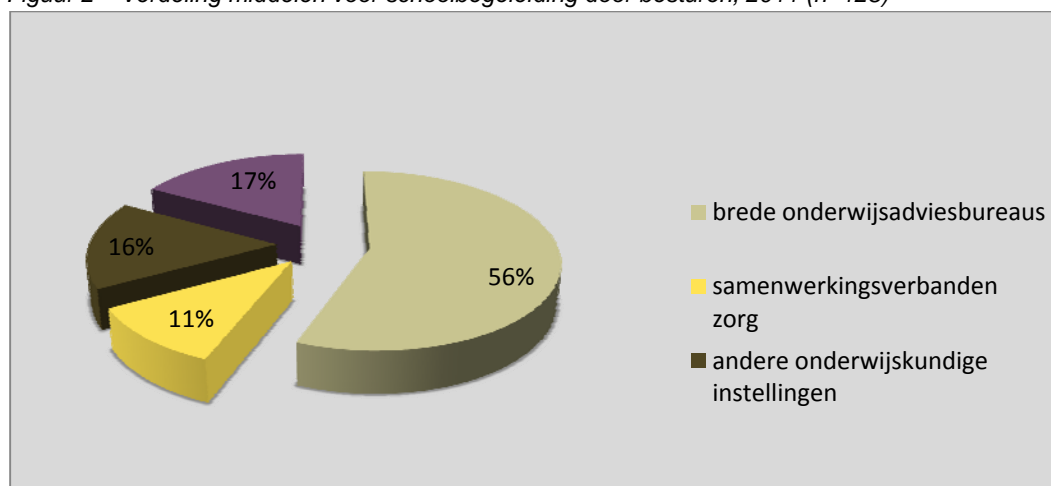
Tabel 16 Hoe zet uw bestuur of uw school op dit moment het budget voor schoolbegeleiding in? (n=234)

	Besturen (n=132)	Scholen (n=102)
brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)	95%	90%
samenwerkingsverbanden zorg	42%	55%
andere onderwijskundige instellingen of adviseurs	58%	50%

Uit de bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat de meeste scholen en besturen middelen voor schoolbegeleiding niet bij één organisatie inzetten, maar verdelen over verschillende organisaties. Wij hebben scholen en besturen gevraagd om een inschatting te maken van de verdeling van middelen voor schoolbegeleiding over deze organisaties.

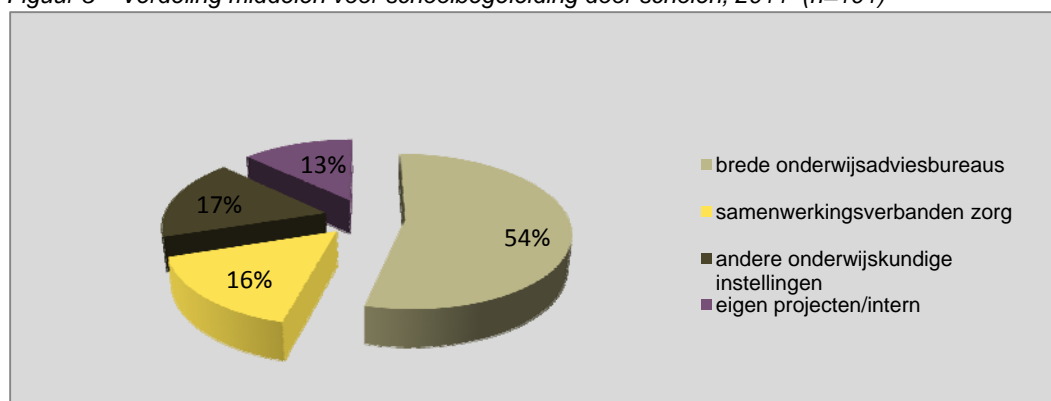
Gemiddeld genomen zetten besturen meer dan de helft van het budget in bij brede onderwijsadviesbureaus (de voormalige schoolbegeleidingsdiensten). Besturen zetten 16% van het budget in bij andere onderwijskundige instellingen, zoals landelijke pedagogische centra, lerarenopleidingen of eenpitters. Een tiende deel van het budget gaat naar samenwerkingsverbanden in de zorg en gemiddeld genomen wordt 17% van de middelen voor schoolbegeleiding intern besteed.

Figuur 2 Verdeling middelen voor schoolbegeleiding door besturen, 2011 (n=128)



De verdeling van de middelen voor schoolbegeleiding die scholen maken, komt in grote lijnen overeen met de wijze waarop besturen de middelen verdelen over externe partijen. Zo zetten ook scholen het grootste deel van het budget in bij schoolbegeleidingsdiensten.

Figuur 3 Verdeling middelen voor schoolbegeleiding door scholen, 2011 (n=101)



In het ITS rapport over 2008 werd een verschuiving geconstateerd van de bestedingen voor schoolbegeleiding van de voormalige schoolbegeleidingsdiensten naar overige aanbieders (zoals vak- en besturenorganisaties, commerciële adviesbureaus, psychologen en orthopedagogen). In het onderzoek werd gesignaleerd dat de totale besteding bij schoolbegeleidingsdiensten terugliep van 89% in 2006 naar 81% in 2008. De bevindingen uit deze quickscan wijzen er dus op dat dit percentage in 2011 verder is teruggelopen. Deze trend wordt bevestigd als we scholen en besturen vragen naar de ontwikkeling van het budget dat wordt besteed bij brede onderwijsadviesbureaus. Meer dan de helft van de scholen/ besturen geeft aan dat dit budget de afgelopen drie jaar is gedaald.

Tabel 17 Hebben de brede onderwijsadviesbureaus de afgelopen drie jaar hetzelfde, meer of minder budget hebben gekregen van uw bestuur en scholen? (n=229)

	Besturen (n=128)	Scholen (n=101)
budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gelijk gebleven	36%	38%
budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gestegen	8%	8%
budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gedaald	53%	54%
weet niet	4%	0%

4.4 Vrijheid scholen bij inzet middelen voor onderwijsbegeleiding

Uit het onderzoek over 2008 bleek dat slechts in een zeer klein aantal gevallen alleen het schoolbestuur bepalend was bij de verdeling van de middelen voor schoolbegeleiding. In de meeste gevallen was sprake van eigen zeggenschap van de scholen, al dan niet in overleg met het bestuur. Verder bleek dat in meer dan de helft van de gevallen scholen een eigen budget krijgen voor schoolbegeleiding en dat zij volledig vrij waren om dit bedrag te besteden aan schoolbegeleiding.

Ook uit deze quickscan blijkt dat het nauwelijks voorkomt dat schoolbesturen volledig bepalen hoe de middelen voor schoolbegeleiding worden ingezet door individuele scholen. Het grootste deel van de besturen zegt dat dit in overleg met de scholen gebeurt, maar dat besturen wel meebeslissen over de inzet van de middelen. Aan individuele scholen is eveneens de vraag gesteld in hoeverre zij vrij zijn om middelen naar eigen inzicht te besteden. Opvallend is dat meer dan de helft van de scholen aangeeft volledig vrij te zijn om het budget naar eigen inzicht in te zetten, terwijl dit door slechts 18% van de besturen wordt gezegd. Blijkbaar ervaren individuele scholen een grote vrijheid, terwijl besturen hier toch anders tegen aan kijken.

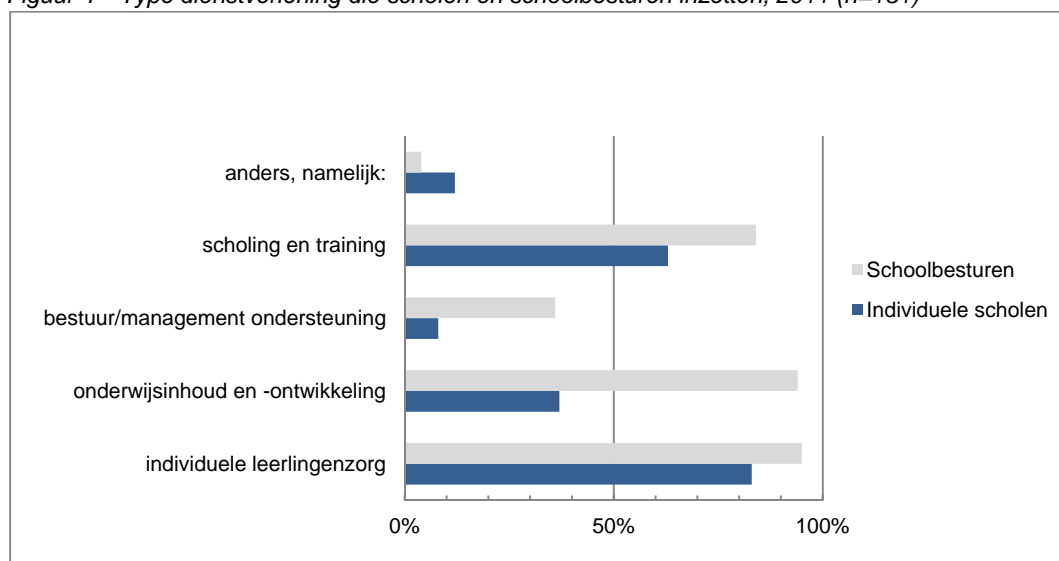
Tabel 18 In welke mate krijgen scholen vrijheid van het bestuur om de middelen voor schoolbegeleiding naar eigen inzicht te besteden? (n=232)

	Volgens besturen (n=131)	Volgens scholen (n=101)
scholen zijn hierin volledig vrij	18%	52%
scholen zijn hierin behoorlijk vrij	27%	18%
scholen zijn hierin enigszins vrij	47%	22%
scholen zijn hierin niet tot nauwelijks vrij	6%	4%
het schoolbestuur bepaalt dit volledig	2%	4%

4.5 Welke dienstverlening zetten schoolbesturen in?

Bijna alle schoolbesturen zetten schoolbegeleiding in op individuele leerlingenzorg (95%). Dit geldt in iets mindere mate ook voor individuele scholen (83%). Een opvallend verschil tussen scholen en besturen zien we op het terrein van onderwijsinhoud- en ontwikkeling. Zo geeft 94% van de besturen aan dat diensten op dit terrein worden ingezet; dit percentage ligt bij scholen op 37%. Dit verschil is ook zichtbaar, zij het in mindere mate, bij andere typen dienstverlening zoals scholing en training en bestuurs- en managementondersteuning.

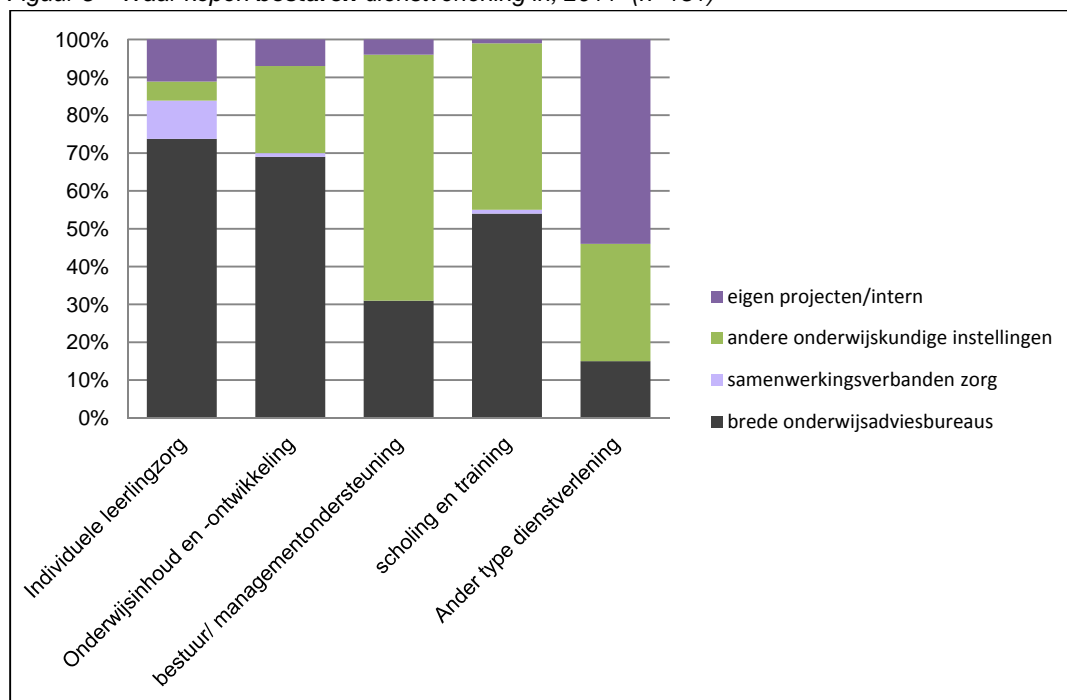
Figuur 4 Type dienstverlening die scholen en schoolbesturen inzetten, 2011 (n=131)



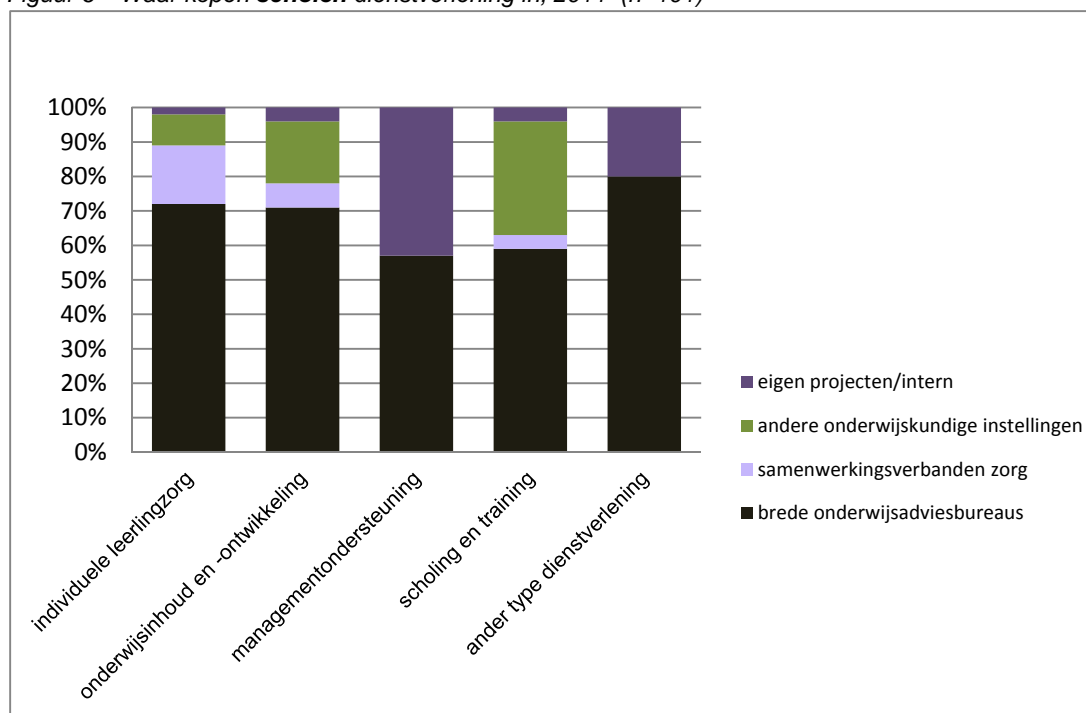
We zijn nagegaan bij welke organisaties scholen en besturen verschillende typen dienstverlening het meest inkopen. Uit het onderzoek over 2008 werd namelijk duidelijk dat dit per type dienstverlening verschilde. Zo bleek dat begeleiding van individuele leerlingen voornamelijk werd ingekocht bij onderwijsbegeleidingsdiensten. Met name bij dienstverlening rond onderwijsinhoud en -ontwikkeling waken de scholen en schoolbesturen na invoering van vraagfinanciering vaker uit naar andere aanbieders.

Onderstaand volgen de gegevens voor 2011 voor zowel schoolbesturen (fig.5) als scholen (fig. 6).

Figuur 5 Waar kopen **besturen** dienstverlening in, 2011 (n=131)



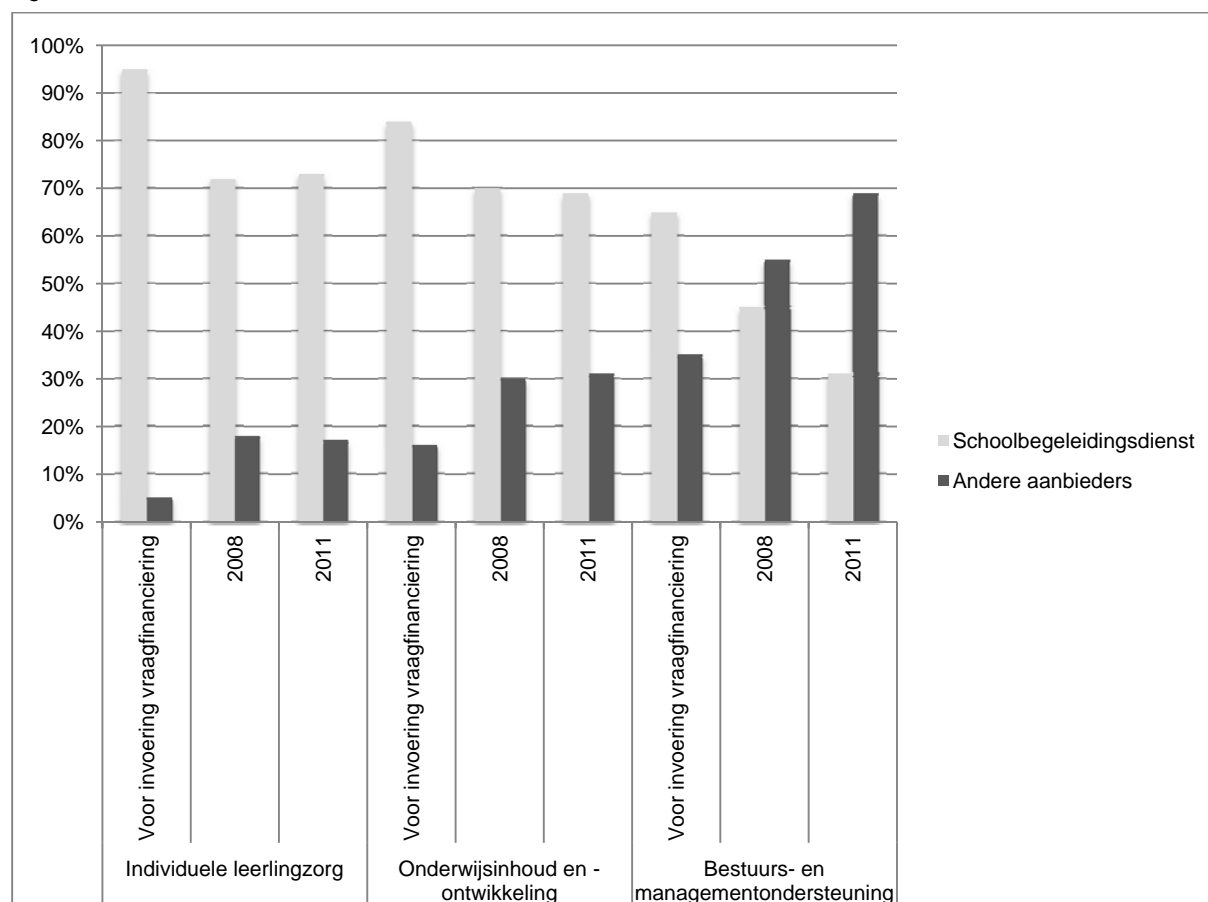
Figuur 6 Waar kopen **scholen** dienstverlening in, 2011 (n=101)



We zien dat individuele leerlingenzorg en onderwijsinhoud en -ontwikkeling door scholen en schoolbesturen nog vooral bij onderwijsadviesbureaus wordt ingekocht. Bij diensten op het terrein van scholing en training en voor managementondersteuning is een deel van de markt in handen van andere onderwijskundige instellingen (zoals externe adviseurs, LPC of lerarenopleidingen).

In figuur 7 op de volgende pagina staat de ontwikkeling voor de periode 2006-2011.

Figuur 7



Bovenstaande figuur geeft de ontwikkeling weer van de mate waarin besturen diensten inkopen bij brede OAB's sinds de invoering van de vraagfinanciering³. Duidelijk is dat diensten op het terrein van individuele leerlingenzorg, onderwijsinhoud en –ontwikkeling en managementondersteuning sinds de invoering van vraagfinanciering steeds vaker bij andere aanbieders worden ingekocht. Voor diensten op het terrein van individuele leerlingenzorg en onderwijsinhoud en -ontwikkeling lijkt deze ontwikkeling zich in de periode 2009-2011 niet verder te hebben doorgezet; het percentage besturen dat aangeeft deze diensten bij brede OAB's in te kopen is in deze periode ongeveer gelijk gebleven. Op het terrein van bestuurs- en managementondersteuning verliezen brede OAB's steeds meer terrein.

4.6 Redenen van schoolbesturen om brede OAB's niet in te schakelen

Waarom besluiten schoolbesturen bepaalde diensten niet (langer) van OAB's af te nemen? Per soort dienstverlening zijn we nagegaan wat de overwegingen zijn om te kiezen voor andere aanbieders, in plaats van brede OAB's.

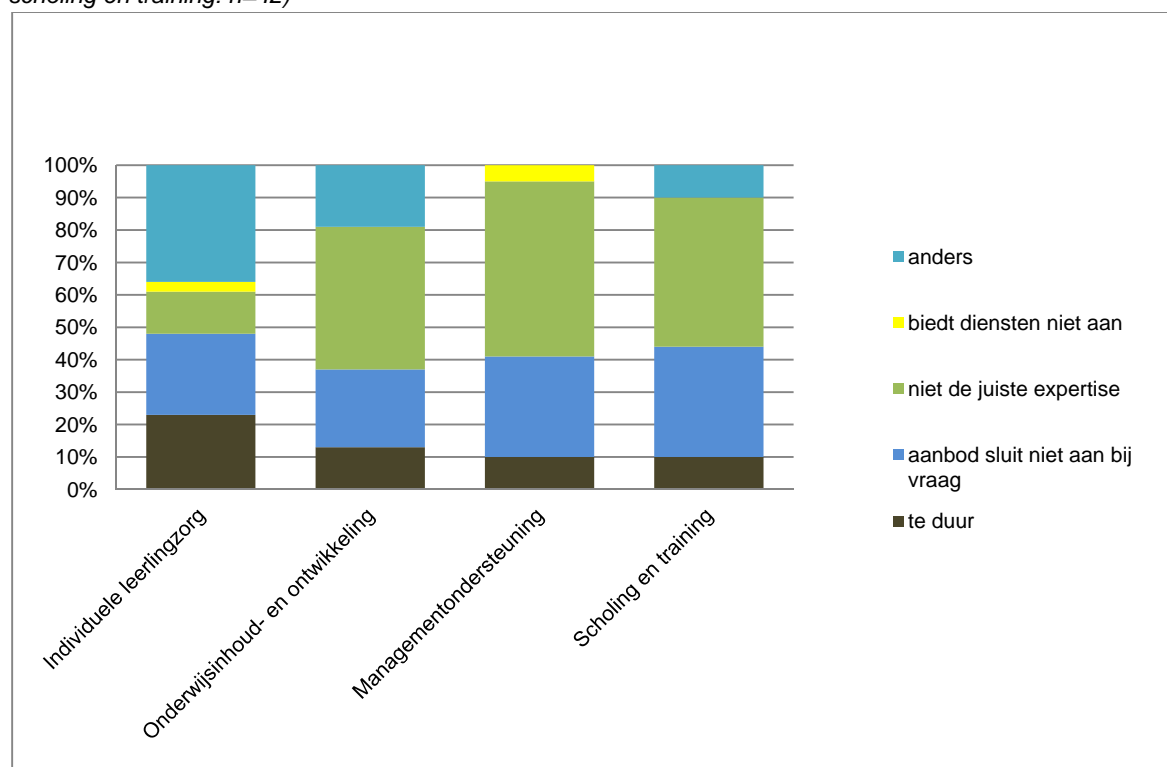
³ Aangezien in het ITS rapport uit 2009 'scholing en training' niet werd onderscheiden, is dit type dienstverlening niet meegenomen in deze figuur.

Uit de quickscan blijkt dat redenen voor besturen om niet te kiezen voor schoolbegeleidingsdiensten per type dienstverlening te verschillen. Zo speelt bij individuele leerlingenzorg een rol dat veel besturen de dienstverlening van de brede onderwijsadviesbureaus te duur vinden en dat het aanbod niet goed aansluit bij de vraag. Ten aanzien van 'onderwijsinhoud- en ontwikkeling', 'bestuurs- en managementondersteuning' en 'scholing en training' geven veel besturen aan dat een gebrek aan expertise en deskundigheid de reden is om niet te kiezen voor schoolbegeleidingsdiensten.

Bij individuele leerling-zorg geeft bijna 1 op de 3 besturen aan om en andere reden geen gebruik te maken van het aanbod van brede onderwijsadviesbureaus. Redenen die besturen noemen zijn onder meer:

- Het bestuur heeft een eigen professionals in dienst/ een eigen kenniscentrum die dat ondersteuning verleent;
- leerlingenzorg verloopt via het samenwerkingsverband;
- schoolnabijheid speelt een rol.

Figuur 8 Waarom kiezen besturen niet voor onderwijsadviesbureaus, 2011
(individuele leerlingenzorg: n=29, onderwijsinhoud en ontwikkeling: n=30, managementondersteuning: n=29, scholing en training: n=42)



4.7 Waardering voor brede onderwijsadviesbureaus

We hebben scholen en schoolbesturen ook gevraagd naar het belang van onderwijsadviesbureaus. Over het algemeen vinden zowel scholen als schoolbesturen het van (groot) belang dat er brede OAB's zijn. De individuele scholen zijn nog net iets positiever over de brede onderwijsadviesbureaus dan besturen. Van de scholen ziet 80% deze organisaties als (zeer) belangrijk, terwijl 64% van de besturen deze mening is toegedaan. Ook staan meer besturen neutraal tegenover onderwijsadviesbureaus (bijna 1 op de 3 besturen). Dit is waarschijnlijk te verklaren door het feit dat

individuele scholen over het algemeen meer rechtstreeks contact zullen hebben met onderwijsadviesbureaus dan schoolbesturen.

Tabel 19 In hoeverre vindt u het belangrijk dat er brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) zijn? (n=233)

	Besturen (n=132)	Scholen (n=101)
zeer belangrijk	18%	29%
belangrijk	46%	51%
niet belangrijk, niet onbelangrijk	31%	14%
onbelangrijk	3%	5%
zeer onbelangrijk	1%	1%
weet niet	1%	0%

Vooralscholen zien een duidelijke verbetering van de kwaliteit van het aanbod bij brede onderwijsadviesbureaus sinds de invoering van vraagfinanciering: 7 op de 10 scholen signaleren een kwaliteitsverbetering. Ook de meerderheid van de besturen zien over het algemeen een verbetering van de kwaliteit, al is het percentage besturen dat een kwaliteitsverbetering signaleert kleiner dan bij de individuele scholen.

Tabel 20 In hoeverre ziet u vanaf 2006 na de invoering van vraagfinanciering een kwaliteitsverandering bij brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)? (n=233)

	Besturen (n=132)	Scholen (n=101)
geen kwaliteitsverandering	28%	21%
kwaliteitsverbetering	54%	71%
kwaliteitsverslechtering	7%	7%
weet niet	10%	0%

4.8 Meerjarige contracten van besturen met onderwijsadviesbureaus

In 2008 bleek dat 1 op de 4 schoolbesturen een meerjarig contract had met een onderwijsadviesbureau. Dit percentage is in 2011 toegenomen naar 1 op de 3 besturen. Wel geeft bijna een kwart van deze besturen aan dit contract niet te zullen verlengen. Het is dus te verwachten dat het aantal vaste contracten met schoolbesturen de komende periode zal dalen. Van de besturen is 65% van plan het meerjarige contract te verlengen. Het grootste deel zal hierbij wel het contract wijzigen.

Tabel 21 Heeft uw bestuur de intentie om het langlopende contract te verlengen en, zo ja, onder welke voorwaarde? (n=40)

	Percentage
ja, in ongewijzigde vorm	23%
ja, in gewijzigde vorm	42%
nee	24%
weet niet	11%

5 Conclusies

Aanleiding onderzoek

Op 5 oktober 2011 vindt het Algemeen Overleg Onderwijsbegeleiding plaats waar o.a. de evaluatie vraagfinanciering schoolbegeleiding op de agenda staat. De meest actuele cijfers over dit onderwerp stammen van een onderzoek van het ITS uit 2009 over de periode 2006-2008. Omdat deze gegevens enigszins verouderd zijn, heeft EDventure deze zomer aan Oberon de opdracht gegeven om een actualisering van het landelijke beeld te maken. Het doel van deze quickscan is om een actueel beeld te geven van de ontwikkelingen rond de financiering van schoolbegeleiding vijf jaar na de invoering van vraagfinanciering.

Uitvoering onderzoek

In de quickscan zijn drie onderzoeksgroepen onderscheiden: gemeenten, schoolbesturen en individuele scholen. Het uitzetten van de enquête onder gemeenten en schoolbesturen is volgens het principe van 'multi-channelling' gebeurd, dat wil zeggen dat de enquête tegelijkertijd via internet en telefoon is uitgezet. Het veldwerk heeft in de periode tussen 26 augustus en 16 september 2011 plaatsgevonden. Er is een goede respons gehaald bij alle drie de onderzoeksgroepen: ruim 100 schoolbesturen en scholen en verder 200 gemeenten, zodat we, na beperkte correctie door middel van weging, een representatief beeld kunnen schetsen van de stand van zaken.

Belangrijkste conclusies

Bij ruim 1/3 van de gemeenten is de afgelopen jaren het eigen budget voor onderwijs gedaald, vaak meer dan 10%. Voor 2012 verwacht nagenoeg 80% van de gemeenten dat het eigen budget voor onderwijs zal gaan dalen, ook hier vaak meer dan 10%.

In totaal 37% van de gemeenten kent een dalend eigen budget⁴ onderwijs voor de periode 2009-2011. Van deze gemeenten zegt 2/3 dat het eigen budget voor onderwijs met meer dan 10% is gedaald. Voor het jaar 2012 zien veel gemeenten een (verdere) afname van het eigen budget. De overgrote meerderheid van de gemeenten (77%) voorziet bezuinigingen op het eigen onderwijsbudget vanaf 2012. Hiervan zegt 58% dat deze bezuiniging meer dan 10% bedraagt. Het eigen onderwijsbudget van gemeenten staat onder druk.

In 2009-2011 is steeds minder budget door gemeenten en scholen/ besturen ingezet bij brede onderwijsadviesbureaus. Dit geldt voor 40% van alle gemeenten en ruim 50% bij zowel scholen als schoolbesturen. De verwachting is dat dit budget het komende jaar verder zal dalen bij gemeenten als gevolg van geplande bezuinigingen.

In de periode 2009-2011 heeft 31% van de gemeenten gekort op het eigen budget voor schoolbegeleiding; van deze groep heeft een kwart van de gemeente dit budget zelfs helemaal geschrapt. Gezien de bezuinigingen op het totale budget is de verwachting dat ook het gemeentelijke budget voor onderwijsbegeleiding verder zal afnemen. In totaal geeft 40% van de gemeenten aan dat ze al minder budget hebben besteed aan onderwijsadviesbureaus in 2011 t.o.v. 2009. Ook vanuit scholen en besturen gaat er steeds minder geld naar brede onderwijsadviesbureaus. Meer dan de helft van de besturen en scholen heeft het budget dat naar deze instellingen gaat de afgelopen 3 jaar teruggebracht.

⁴ Eigen budget onderwijs is het budget voor onderwijs minus de Rijksbijdrage voor bijvoorbeeld VVE en onderwijshuisvesting.

Bij de verdeling van de budgetten voor onderwijsbegeleiding gaat een steeds minder groot percentage naar brede onderwijsadviesbureaus.

In 2006 besteedden scholen en besturen 89% van het totale budget voor schoolbegeleiding bij schoolbegeleidingsdiensten en in 2008 was dit percentage afgenomen tot 81%. Uit de uitkomsten van deze quickscan blijkt dat scholen en besturen in 2011 ruim 50% van dit budget besteden bij de brede onderwijsbegeleidingsdiensten. Dit betekent een forse afname ten opzichte van de periode voor de invoering van de vraagfinanciering. Ook gemeenten besteden een steeds kleiner percentage van het eigen budget bij brede onderwijsadviesbureaus. Meer budget gaat naar de centra voor jeugd en gezin en andere aanbieders.

De meest ingekochte type dienstverlening bij brede onderwijsbureaus is individuele leerlingenzorg.

Scholen en gemeenten kopen individuele leerlingenzorg nog veelal in bij brede onderwijsadviesbureaus. Op andere terreinen (zoals managementondersteuning, scholing en training, onderwijsinhoud- en ontwikkeling en overige dienstverlening) is een aanzienlijk deel van de markt in handen van andere onderwijskundige instellingen.

De waardering van brede onderwijsadviesbureaus is vooral onder scholen, maar ook onder gemeenten en besturen hoog. Twee derde van gemeenten en schoolbesturen en 80% van scholen vindt brede OAB's van belang. Ook ziet de meerderheid een kwaliteitsverbetering bij OAB's, bij scholen is dit zelfs 71%.

Een groot deel van de gemeenten (65%), besturen (64%) en vooral individuele scholen (80%) beschouwt brede onderwijsadviesbureaus als (zeer) belangrijke instellingen met een duidelijke toegevoegde waarde. De invoering van de vraagfinanciering heeft volgens een groot deel van de scholen (71%) geresulteerd in een kwaliteitsverbetering van de dienstverlening van brede onderzoeksadviesbureaus. Ook het grootste deel van de schoolbesturen (54%) ziet een toename van de kwaliteit. Gemeenten hebben hier minder zicht op, de helft kan hierop geen antwoord geven. Van de helft die wel een antwoord kan geven, ziet iets meer dan de helft een kwaliteitsverbetering.

Door een verwachte afname van het aantal meerjarige contracten tussen gemeenten en besturen met brede onderwijsadviesbureaus wordt de positie en continuïteit van deze instellingen in de toekomst kwetsbaarder.

Momenteel heeft 36% van de gemeenten en 33% van de schoolbesturen een langlopend (meerjarig) contract met een breed onderwijsadviesbureau. De helft van de gemeenten is voornemens dit contract niet te verlengen en een kwart van de besturen overweegt hetzelfde. Van de gemeenten en besturen die wel van plan zijn dit contract te verlengen geeft de meerderheid aan andere voorwaarden te stellen aan deze contracten.

Bijlage Vragenlijsten

Vragenlijst inzet middelen schoolbegeleiding: Gemeenten

De eerste vragen gaan over het **eigen** gemeentelijk budget voor onderwijs. We bedoelen hiermee het budget dat u op de begroting heeft voor onderwijs minus alle bedragen die u van het Rijk krijgt voor onderwijszaken als onderwijshuisvesting, leerlingenvervoer, onderwijsachterstanden etc.

1. Heeft u op dit moment een eigen gemeentelijk budget voor onderwijs?
 - 1a Heeft u een eigen gemeentelijk budget?
 ja -> door naar vraag 2
 nee
 - 1b. Had u in 2009 nog wel een eigen gemeentelijk budget?
 ja -> door naar vraag 10
 nee -> door naar vraag 10
2. Is het eigen budget voor onderwijs de afgelopen drie jaar gedaald, gestegen of gelijk gebleven? Indien het veranderd is, in welke mate is het veranderd?
 - 2a. Is het eigen budget voor onderwijs de afgelopen drie jaar gedaald, gestegen of gelijk gebleven?
 in de periode 2009-2011 is ons eigen budget voor onderwijs gestegen
 in de periode 2009-2011 is ons eigen budget voor onderwijs gelijk gebleven ->door vraag 3
 in de periode 2009-2011 is ons eigen budget voor onderwijs gedaald
 weet niet -> door naar vraag 3
 - 2b. Is het eigen budget voor onderwijs de afgelopen jaren beperkt (minder dan 10%), aanzienlijk (10 tot 25%) of fors (meer dan 25%) gestegen/gedaald?
 beperkt (minder dan 10%)
 aanzienlijk (10-25%)
 fors (meer dan 25%)
 weet niet
3. Verwacht u dat er in de komende begroting voor het jaar 2012 bezuinigd wordt op het eigen budget voor onderwijs? Zo ja in welke mate?
 nee
 ja, beperkte bezuiniging (max. 10%)
 ja, aanzienlijke bezuiniging (10% tot 25%)
 ja, forse bezuiniging (25% tot 99%)
 ja, eigen budget wordt afgeschaft (100% bezuiniging)
 weet niet

De volgende vraag gaat over de hoogte van het budget van de voormalige **eigen bijdrage van gemeenten voor schoolbegeleiding**. De verplichte eigen bijdrage is per 1 augustus 2006 komen te vervallen en sindsdien zijn gemeenten vrij om zelf te bepalen wat zij met dit budget doen.

4. Hoe heeft het voormalige eigen budget voor schoolbegeleiding zich in omvang ontwikkeld tussen 2009-2011? Als het gestegen of gedaald is, in welke mate was dit?

4a. Hoe heeft het voormalige eigen budget voor schoolbegeleiding zich in omvang ontwikkeld tussen 2009-2011?

- in 2009 was dit al €0,- en dat is in 2010 en 2011 zo gebleven -> door naar vraag 5
- in de periode 2009-2011 is ons budget voor schoolbegeleiding gestegen
- in de periode 2009-2011 is ons budget voor schoolbegeleiding gelijk gebleven -> door naar vraag 5
- in de periode 2009-2011 is ons budget voor schoolbegeleiding gedaald
- weet niet -> door naar vraag 5

4b In welke mate is het voormalige eigen budget voor schoolbegeleiding gedaald of gestegen tussen 2009 en 2011?

- beperkt (max. 10%)
- aanzienlijk (10% tot 25%)
- fors (meer dan 25%)
- afgeschaft (100% gedaald)
- weet niet

De volgende vragen gaan weer over uw **eigen budget voor onderwijs**. We zijn benieuwd aan welke organisaties u het eigen budget voor onderwijs besteed. We maken hierbij onderscheid tussen brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten), andere onderwijskundige organisaties en eventueel afsplitsingen (o.a. LPC's en lerarenopleidingen), samenwerkingsverbanden zorg, schoolbesturen/scholen zelf en het CJG.

5. Aan welke type organisaties wordt het eigen budget voor onderwijs besteed? Kunt u ook per organisatie aangeven of u de afgelopen drie jaar meer of minder budget aan deze organisatie heeft gegeven?

5a. Aan welke type organisaties wordt het eigen budget voor onderwijs besteed? Meerdere antwoorden mogelijk

- scholen/schoolbesturen
- de 'brede' onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)
- samenwerkingsverbanden zorg
- CJG
- andere organisaties zoals LPC's, lerarenopleidingen

5b. <Voor ieder antwoord van vraag 5a>

Heeft u meer, minder of evenveel geld aan <type organisatie antwoord vraag 5a> in 2011 t.o.v. 2009.

- voor <antwoord 5a> is het budget in 2011 gestegen t.o.v. 2009
- voor <antwoord 5a> is het budget in 2011 gelijk gebleven t.o.v. 2009
- voor <antwoord 5a> is het budget in 2011 gedaald t.o.v. 2009
- weet niet

INDIEN meerdere antwoorden bij vraag 5a

6. Kunt u over de verschillende soorten organisaties grofweg de verdeling geven van de besteding van uw budget onderwijs? Kunt u ook per organisatie aangeven of u de afgelopen drie jaar meer of minder budget aan deze organisatie heeft gegeven?
<voor ieder antwoord van vraag 5a een %,totaal optellend tot 100%>

Indien vraag 5a is antwoord 2

7. Voor welk type dienstverlening stelt de gemeente middelen ter beschikking aan de brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)? Meerdere antwoorden mogelijk.
- bestrijden onderwijsachterstanden (schakelklas, voor- en vroegschoolse educatie, taalproject)
 - zorgleerlingen (diagnostiek, onderzoeken, individuele leerlingenzorg, begeleiding bij gedrag)
 - onderwijsinhoud en onderwijsontwikkeling
 - bestuur/management ondersteuning
 - nascholing
 - anders, namelijk

Indien vraag 5a is antwoord 2

8. Worden er in vergelijking met drie jaar geleden dezelfde of wordt onder andere voorwaarden middelen beschikbaar gesteld aan de brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)?
- voorwaarden zijn hetzelfde als drie jaar geleden
 - voorwaarden zijn strenger geworden: zoals meer gerichte inzet en eisen of product/prestatieafspraken
 - voorwaarden zijn versoepeld de afgelopen drie jaar

Indien vraag 5a is antwoord 2

9. Heeft uw gemeente op dit moment een langlopend contract met een breed onderwijsadviesbureau (voormalige schoolbegeleidingsdienst)? Met langlopend wordt bedoeld dat het meerjarig is, het kan dus ook binnenkort aflopen. Zo ja, heeft de gemeente de intentie om het langlopend contract te verlengen en zo ja onder welke voorwaarde?

9.a Heeft uw gemeente op dit moment een langlopend contract met een breed onderwijsadviesbureau (voormalige schoolbegeleidingsdienst)? Met langlopend wordt bedoeld dat het meerjarig is, het kan dus ook binnenkort aflopen.

- ja
- nee -> door naar vraag 10
- weet niet/niet van toepassing -> door naar vraag 10

9b. Heeft uw gemeente de intentie om het langlopend contract te verlengen en zo ja onder welke voorwaarde?

- ja, in ongewijzigde vorm
- ja, in gewijzigde vorm
- nee
- weet niet

10. In hoeverre vindt u het belangrijk dat er brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) zijn?
- zeer belangrijk
 - belangrijk
 - niet belangrijk, niet onbelangrijk
 - onbelangrijk
 - zeer onbelangrijk
 - weet niet
11. In hoeverre ziet u vanaf 2006 na de invoering van vraagfinanciering een kwaliteitsverandering bij brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)?
- geen kwaliteitsverandering
 - kwaliteitsverbetering
 - kwaliteitsverslechtering
 - weet niet

Tot slot: Passend onderwijs is volop in ontwikkeling.

12. Ziet u een rol voor de brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) in het kader van Passend onderwijs? Zo ja welke? Meerdere antwoorden mogelijk
- geen rol voor brede onderwijsadviesbureaus
 - ja, voor ontwikkelen van onderwijszorgprofiel
 - ja, voor toewijzing en indicatiestelling
 - ja, voor gedragsproblemen
 - ja, voor procesbegeleiding
 - ja, voor samenwerking met ouders
 - ja, voor iets anders, namelijk ..

Dit is het einde van de vragenlijst, hartelijk dank voor uw medewerking.

15 vragen over schoolbegeleiding Schoolbesturen

De eerste vragen gaan over uw budget voor schoolbegeleiding. Met dit budget bedoelen we het budget dat voorheen (tot augustus 2006) aan gemeenten werd uitgekeerd toen zij verplicht waren budget over te hevelen aan schoolbegeleidingsdiensten. Vanaf 2008 wordt dit budget door het Rijk rechtstreeks aan schoolbesturen uitgekeerd, niet geormerkt maar in de lump-sum.

Scholen kunnen dit geld voor schoolbegeleiding inzetten voor zaken als leerlingenzorg, nascholing en onderwijsontwikkeling. Dit is echter niet wettelijk verplicht.

De hoogte van de Rijksbijdrage is grofweg 50 euro per leerling. Dus indien u het aantal leerlingen onder uw bestuur weet, dan is het totaalbedrag snel uit te rekenen. Bij 500 leerlingen is dit grofweg € 25.000,- en bij 1500 leerlingen is dit € 75.000,- etc.

1. Komt het budget dat de scholen onder uw bestuur inzetten voor schoolbegeleiding ongeveer overeen met de Rijksbijdrage via de lump-sum of wijkt dit af? Wat is uw inschatting?
 - 1a. Komt het budget dat de scholen onder uw bestuur inzetten voor schoolbegeleiding ongeveer overeen met de Rijksbijdrage via de lump-sum of wijkt dit af?
 - hoger dan de Rijksbijdrage
 - komt overeen -> door naar vraag 2
 - lager dan de Rijksbijdrage
 - weet niet -> door naar vraag 2
 - 1b. Kunt u grofweg aangeven in welke mate u meer/minder inzet dan uw Rijksbijdrage?
 - beperkt (minder dan 10%)
 - aanzienlijk (10-25%)
 - fors (meer dan 25%)
 - weet niet

We gaan nu enkele vragen stellen over de inzet van uw budget voor schoolbegeleiding. We bedoelen hiermee de activiteiten die vallen onder schoolbegeleiding, zoals individuele leerlingenzorg, nascholing en onderwijsontwikkeling.

2. Hoe zet uw bestuur of uw scholen op dit moment het budget voor schoolbegeleiding in? Is dit intern (eigen projecten of extra personeel) of extern (inhuur van derden) of beiden?
 - alleen extern
 - alleen intern -> door naar vraag 6
 - intern en extern
 - wij besteden geen budget aan schoolbegeleidingsactiviteiten -> EINDE VRAGENLIJST, niet meetellen voor response
 - weet niet -> EINDE VRAGENLIJST niet meetellen voor response

We zijn benieuwd aan welke externe organisaties u het budget voor schoolbegeleiding besteed. We maken hierbij onderscheid tussen brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten), de samenwerkingsverbanden op het vlak van zorg en andere onderwijskundige organisaties en eventueel afsplitsingen (o.a. LPC's en lerarenopleidingen) en éénpitters.

3. Aan welke type externe organisaties wordt het schoolbegeleidingsbudget besteed? Meerdere antwoorden mogelijk
- brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)
 - samenwerkingsverbanden zorg
 - andere onderwijskundige instellingen of adviseurs, zoals LPC's, lerarenopleidingen en éénpitters

INDIEN meerdere antwoorden bij vraag 3 en/of indien vraag 2 is antwoord 3

4. Kunt u grofweg aangeven welk aandeel van uw budget opgaat aan de verschillende mogelijkheden die u zojuist heeft aangegeven?
- <voor ieder antwoord van vraag 3 een %, totaal optellend tot 100%> NB indien 2 is antwoord 3 ook antwoordcategorie 'INTERN' meenemen.

Indien vraag 3 is antwoord 1

5. Kunt u aangeven of de brede onderwijsadviesbureaus de afgelopen drie jaar hetzelfde, meer of minder budget hebben gekregen van uw bestuur en scholen?
- budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gelijk gebleven
 - budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gestegen
 - budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gedaald
 - weet niet
6. In welke mate hebben scholen onder uw bestuur vrijheid om de middelen voor schoolbegeleiding naar eigen inzicht te besteden?
- scholen zijn hierin volledig vrij, zij bepalen het dus helemaal zelf
 - scholen zijn hierin behoorlijk vrij, wij als schoolbestuur kijken nauwelijks toe
 - scholen zijn hierin enigszins vrij, wij als schoolbestuur bepalen deels mee
 - scholen zijn hierin niet tot nauwelijks vrij, wij als schoolbestuur bepalen in grote mate
 - wij als schoolbestuur bepalen dit volledig
7. Voor welk type dienstverlening wordt door u of uw scholen middelen ter beschikking gesteld van het schoolbegeleidingsbudget? Meerdere antwoorden mogelijk.
- individuele leerlingenzorg/gedragsproblemen
 - onderwijsinhoud en onderwijsontwikkeling
 - bestuur/management ondersteuning
 - scholing en training
 - anders, namelijk

Indien vraag 4 is gesteld: Voor ieder antwoord bij vraag 7:

8. Bij welk type organisatie koopt u de dienstverlening in budget het **meest** in?
- brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)
 - samenwerkingsverbanden
 - andere onderwijskundige instellingen of adviseurs, zoals LPC en lerarenopleidingen en éénpitters
 - eigen projecten/intern

Voor iedere dienstverlening van vraag 7 met antwoord 2, 3 of 4 bij vraag 8

9. Wat is de belangrijkste reden om voor <type dienstverlening van vraag 7> niet te kiezen voor een brede onderwijsadviesbureau (voormalige schoolbegeleidingsdienst)?
- brede onderwijsadviesbureau is te duur
 - aanbod brede onderwijsadviesbureau sluit niet aan bij onze vraag
 - brede onderwijsadviesbureau heeft niet de juiste expertise/deskundigheid
 - brede onderwijsadviesbureau biedt deze dienstverlening niet aan
 - anders, namelijk....

Indien vraag 3 is antwoord 1

10. Heeft uw schoolbestuur op dit moment een langlopend contract met een breed onderwijsadviesbureau (voormalige schoolbegeleidingsdienst)? Met langlopend wordt bedoeld dat het meerjarig is, het kan dus ook binnenkort aflopen. Zo ja, heeft u de intentie om het langlopend contract te verlengen en zo ja onder welke voorwaarde?

10.a Heeft uw bestuur op dit moment een langlopend contract met een breed onderwijsadviesbureau (voormalige schoolbegeleidingsdienst)? Zo ja, heeft u de intentie om het langlopend contract te verlengen en zo ja onder welke voorwaarde?

- ja
- nee -> door naar vraag 11
- weet niet/niet van toepassing -> door naar vraag 11

10b. Heeft u de intentie om het langlopend contract te verlengen en zo ja onder welke voorwaarde?

- ja, in ongewijzigde vorm
- ja, in gewijzigde vorm
- nee
- weet niet

11. Ontvangt uw schoolbestuur ook middelen voor schoolbegeleiding of onderwijsondersteuning van de gemeente of gemeenten? Zo ja op welke wijze. Meerdere antwoorden mogelijk

- nee -> door naar vraag 13 <SR>
- ja, in de vorm van een vrij te besteden bedrag
- ja, in de vorm van een te besteden bedrag aan een breed onderwijsadviesbureau
- ja, in de vorm van een aantal te besteden uren bij een breed onderwijsadviesbureau
- ja, in de vorm deelname aan een project dat gefinancierd is door de gemeente(n)
- ja, anders, namelijk
- weet niet -> door naar vraag 13

12. Is het budget dat de gemeente of gemeenten de afgelopen drie jaar aan u beschikbaar heeft gesteld voor schoolbegeleiding/onderwijsondersteuning gedaald, gestegen of gelijk gebleven?

- budget is afgelopen drie jaar gelijk gebleven
- budget is afgelopen drie jaar gestegen
- budget is afgelopen drie jaar gedaald
- weet niet

13. In hoeverre vindt u het belangrijk dat er brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) zijn?
- zeer belangrijk
 - belangrijk
 - niet belangrijk, niet onbelangrijk
 - onbelangrijk
 - zeer onbelangrijk
 - weet niet
14. In hoeverre ziet u vanaf 2006 na de invoering van vraagfinanciering een kwaliteitsverandering bij brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)?
- geen kwaliteitsverandering
 - kwaliteitsverbetering
 - kwaliteitsverslechtering
 - weet niet

Tot slot: Passend onderwijs is volop in ontwikkeling.

15. Ziet u een rol voor de brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) in het kader van Passend onderwijs? Zo ja welke? Meerdere antwoorden mogelijk
- nee, geen rol voor brede onderwijsadviesbureaus <SR>
 - ja, voor het ontwikkelen van een onderwijszorgprofiel
 - ja, voor toewijzing en indicatiestelling
 - ja, voor gedragsproblemen
 - ja, voor procesbegeleiding
 - ja, voor samenwerking met ouders
 - ja, voor iets anders, namelijk ..

Dit is het einde van de vragenlijst, hartelijk dank voor uw medewerking.

12 vragen over schoolbegeleiding Scholen

De eerste vragen gaan over uw budget voor schoolbegeleiding. Met dit budget bedoelen we het budget dat voorheen (tot augustus 2006) aan gemeenten werd uitgekeerd toen zij verplicht waren budget over te hevelen aan schoolbegeleidingsdiensten. Vanaf 2008 wordt dit budget door het Rijk rechtstreeks aan schoolbesturen uitgekeerd, niet geormerkt maar in de lump-sum.

Scholen kunnen dit geld voor schoolbegeleiding inzetten voor zaken als leerlingenzorg, nascholing en onderwijsontwikkeling. Dit is echter niet wettelijk verplicht.

We gaan eerst enkele vragen stellen over de inzet van uw budget voor schoolbegeleiding. We bedoelen hiermee de activiteiten die vallen onder schoolbegeleiding, zoals individuele leerlingenzorg, nascholing en onderwijsontwikkeling.

1. Heeft u als school zicht op welk bedrag per leerling uw bestuur van het Rijk ontvangt voor schoolbegeleiding en dus wat een reëel budget voor uw school is?
ENQ niet zeggen: dit is circa 50 euro per leerling, eventueel uitvragen
 - Ik weet dat goed/exact
 - Ik weet het grofweg
 - Ik weet het niet

2. Hoe zet uw school op dit moment het budget voor schoolbegeleiding in? Is dit intern (eigen projecten of extra personeel) of extern (inhuur van derden) of beiden?
 - alleen extern
 - alleen intern -> door naar vraag 6
 - intern en extern
 - wij besteden geen budget aan schoolbegeleidingsactiviteiten -> EINDE VRAGENLIJST, niet meetellen voor respons
 - weet niet -> EINDE VRAGENLIJST, niet meetellen voor respons

We zijn benieuwd aan welke externe organisaties u het budget voor schoolbegeleiding besteed. We maken hierbij onderscheid tussen brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten), de samenwerkingsverbanden op het vlak van zorg en andere onderwijskundige organisaties en eventueel afsplitsingen (o.a. LPC's en lerarenopleidingen) en éénpitters.

3. Aan welke type externe organisaties wordt het schoolbegeleidingsbudget besteed? Meerdere antwoorden mogelijk
 - brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)
 - samenwerkingsverbanden zorg
 - andere onderwijskundige instellingen of adviseurs, zoals LPC's, lerarenopleidingen en éénpitters

INDIEN meerdere antwoorden bij vraag 3 en/of indien vraag 2 is antwoord 3

4. Kunt u grofweg aangeven welk aandeel van uw budget opgaat aan de verschillende mogelijkheden die u zojuist heeft aangegeven?
() <voor ieder antwoord van vraag 3 een %, totaal optellend tot 100%> NB indien 2 is antwoord 3 ook antwoordcategorie 'INTERN' meenemen.

Indien vraag 3 is antwoord 1

5. Kunt u aangeven of de brede onderwijsadviesbureaus de afgelopen drie jaar hetzelfde, meer of minder budget hebben gekregen van uw school?
() budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gelijk gebleven
() budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gestegen
() budget voor brede onderwijsbureaus is afgelopen drie jaar gedaald
() weet niet
6. In welke mate krijgt u als school vrijheid van uw bestuur om de middelen voor schoolbegeleiding naar eigen inzicht te besteden?
() wij zijn hierin volledig vrij, wij bepalen het dus helemaal zelf
() wij zijn hierin behoorlijk vrij, schoolbestuur kijkt nauwelijks toe
() wij zijn hierin enigszins vrij, schoolbestuur bepaalt deels mee
() wij zijn hierin niet tot nauwelijks vrij, schoolbestuur bepaalt in grote mate
() schoolbestuur bepaalt dit volledig
7. Voor welk type dienstverlening wordt door uw school middelen ter beschikking gesteld van het schoolbegeleidingsbudget? Meerdere antwoorden mogelijk.
() individuele leerlingenzorg/gedragsproblemen
() onderwijsinhoud en onderwijsontwikkeling
() bestuur/management ondersteuning
() scholing en training
() anders, namelijk

Indien vraag 4 is gesteld: Voor ieder antwoord bij vraag 7:

8. Bij welk type organisatie koopt u de dienstverlening in budget het **meest** in?
() brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten)
() samenwerkingsverbanden
() andere onderwijskundige instellingen of adviseurs, zoals LPC en lerarenopleidingen en éénpitters
() eigen projecten/intern

Voor iedere dienstverlening van vraag 7 met antwoord 2, 3 of 4 bij vraag 8

9. Wat is de belangrijkste reden om voor <type dienstverlening van vraag 7> niet te kiezen voor een brede onderwijsadviesbureau (voormalige schoolbegeleidingsdienst)?
() brede onderwijsadviesbureau is te duur
() aanbod brede onderwijsadviesbureau sluit niet aan bij onze vraag
() brede onderwijsadviesbureau heeft niet de juiste expertise/deskundigheid
() brede onderwijsadviesbureau biedt deze dienstverlening niet aan
() anders, namelijk....

10. In hoeverre vindt u het belangrijk dat er brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) zijn?
- zeer belangrijk
 - belangrijk
 - niet belangrijk, niet onbelangrijk
 - onbelangrijk
 - zeer onbelangrijk
 - weet niet
11. In hoeverre ziet u vanaf 2006 na de invoering van vraagfinanciering een kwaliteitsverandering bij brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) ?
- geen kwaliteitsverandering
 - kwaliteitsverbetering
 - kwaliteitsverslechtering
 - weet niet

Tot slot: Passend onderwijs is volop in ontwikkeling.

12. Ziet u een rol voor de brede onderwijsadviesbureaus (voormalige schoolbegeleidingsdiensten) in het kader van Passend onderwijs? Zo ja welke? Meerdere antwoorden mogelijk
- nee, geen rol voor brede onderwijsadviesbureaus <SR>
 - ja, voor het ontwikkelen van een onderwijszorgprofiel
 - ja, voor toewijzing en indicatiestelling
 - ja, voor gedragsproblemen
 - ja, voor procesbegeleiding
 - ja, voor samenwerking met ouders
 - ja, voor iets anders, namelijk ..

Dit is het einde van de vragenlijst, hartelijk dank voor uw medewerking.